

**ЧУДОМИР
ТРУДЕН ПЪТ
СЛОВО-ОТГОВОР НА
ЧУДОМИР ПРИ ОТКРИВАНЕ
НА ЮБИЛЕЙНАТА МУ
ИЗЛОЖБА В СТАРА ЗАГОРА**

chitanka.info

Приятели, другари и любезни гости, прието е при погребение и при чествуване положителните качества да се преувеличат, а отрицателните да се премълчават. Вярвам, че тази вечер и вие като мен не повярвахте на всички похвали, които се изсипаха по бялата ми глава. Смутиха ме и пожеланията още много, много години да живея и все така да работя и творя. На тази възраст да пъхкаш и охкаш от напреднала склероза, ревматизъм, главоболие, гастрит, киселини в стомаха, цяла птицеферма да ти писука в ушите, да имаш пердета в очите и пр., и пр. не е приятелско пожелание. По бих се радвал, ако ми се пожелаеше още малко да поживея, но по-спокойно и творчески позадълбочено.

Защото, драги доброжелатели, не беше лека съдбата на нашето поколение. До двадесетата си година ние още не знаехме какво ще следваме или ако си бяхме избрали професия, особено в областта на изкуствата, родителите ни се противопоставяха и против тяхната воля трябваше да гладуваме и да се учим. А Шопен още на четири години започнал да импровизира на рояла и спял в същата стая, където бил той, а на 12 години го наричали втория Моцарт или малкия Моцарт. Седем от най-хубавите си години ние прекарахме във войни, запаси, маневри, при правителства, които затваряха висшите учебни заведения, арестуваха ни, биеха ни. То бяха времена на борби, на стачки. Завърнали се от бойните полета, покрусени от погроми, ние трябваше да потърсим някаква прехрана и станахме чиновници, а за честния служител няма време за странична работа, за никакво изкуство. Мога да ви изброя десетки имена на поети, писатели и художници, които, едва след като се пенсионираха, започнаха да творят активно, но достатъчно е да ви спомена вашите съграждани Атанас Михов, Васил Тодоров, Иван Мирчев, Иван Хаджихристов. Колко дълго сме чакали този ден, за да се опитаме да поработим върху това, за което сме мечтали, което сме учили. И когато той дойде — заедно с него дойде и старостта. Ако искате да бъдем справедливи, трябва да признаем, че за нашето активизиране спомогна много народната ни власт. Десетки пъти другарите от отдел „Култура и изкуство“ на окръжния народен съвет са идвали у дома да видят какво работя, да ме подтикват да помагам на окръжния вестник, да участвувам в изложби и да ме насърчават, когато в миналото никой не се е интересувал от това.

Драги посетители, в такава бурна епоха живя нашето поколение и трудно ни беше да се съсредоточим, да се отдадем на това, за което се смятахме призвани, и, естествено, не можахме да постигнем големи висоти. В измъчена и изстрадала България след войните съзнателният и обичащ народа си гражданин трябваше да отдели от малкото си свободно време и на културно-просветния сектор и да помогне колкото може за възвръщане самочувствието на народа ни.

Драги приятели и другари,

Познавам историята на живописиста. Посетил съм също и повечето художествени галерии в Европа и имам ясна представа какво значи голямо, истинско изкуство, голяма, истинска живопис, затова похвалите тъй много ме смущават. Мнозина от вас знаят също колко труден и капризен материал е акварелът. В работната ми стая обаче се натрупаха толкова много рисунки и картини, та мнозина от колегите, а също и другарите от окръжния съвет упорито настояваха да бъдат показани на публиката. Това е една от причините. Другата, която поверявам само на вас, е тази: ние преживяхме една преходна епоха, когато се водят остри спорове коя е истинска живопис и коя не е. От една страна са старите, които ни учеха, поддръжниците на социалистическия реализъм, импресионистите и пр., а, от друга — сюрреалисти, абстракционисти и безброй още крайни модернисти, които сами си разбират картините. Използувайки този спор и този хаос от мнения и преценки, най-после и аз реших да се изложа пред вас, та дано някак се промъкна между тях. След това ще реша дали тази моя първа изложба няма да бъде и последна.

Аз исках да я кръстя „Нашенци“, защото те преобладават. Ловил съм ги по селата и много от тях не знаят кога и къде съм ги рисувал. Аз обичам хората от народа и с любов съм ги скицирал, затова много от тях са засмени. Дано и вие да си отидете отгук засмени.

Приятели и гости,

Благодаря от сърце на всички за голямото внимание и грижи, които положихте, като обещавам през малкото живот, който ми остава още, да не бъда пенсионер — жив мъртвец, — а полезен гражданин на републиката.

(Публикуван във в. „Казанлъшка искра“, XLII, бр. 11 от 6.III.1965 г.)

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.